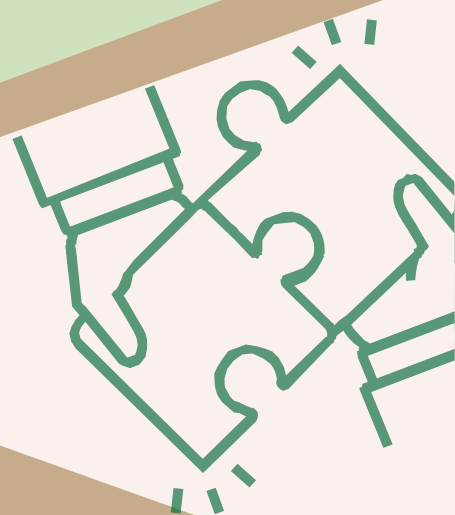

WP3 Szkolenie trenerów

Jakie metody i narzędzia stosuje się, aby wspierać młodzież NEET w kierunku ekoprzedsiębiorczości i w jaki sposób szkoleni są ich trenerzy?

**Co-funded by
the European Union**

Finansowane przez Unię Europejską. Wyrażone poglądy i opinie są jednak wyłącznie poglądami autora(ów) i niekoniecznie odzwierciedlają poglądy Unii Europejskiej lub Europejskiej Agencji Wykonawczej ds. Edukacji i Kultury (EACEA). Ani Unia Europejska, ani EACEA nie mogą ponosić za nie odpowiedzialności.

EcopreNEETs: Zwiększanie umiejętności eko-przedsiębiorczych młodzieży NEET"

Numer projektu: 2022-2-FR02-KA220-YOU-000098683

Zawartość

Wstęp

Słowniczek

I - Diagnoza praktyk

1. W naszych krajach
  - a. Francja
  - b. Węgry
  - c. Polska
  - d. Holandia
  - e. Grecja
2. Polityki i zasoby na poziomie europejskim
3. Streszczenie

II - Informacje zwrotne i rekomendacje

1. Analiza kwestionariuszy (NEETS/Osoby towarzyszące/trenerzy NEET)
  - a. Metodologia Wywiady z profilami
  - b. Profil rozmówców
  - c. Analiza ankiet/wywiadów
2. Zalecenia

Wniosek

Wstęp

Diagnozę tę opracowano w kontekście europejskiego projektu EcopreNEETs: Zwiększanie umiejętności ekoprzedsiębiorczych młodzieży NEET, koordynowanego przez Ligue de l'Enseignement Nouvelle-Aquitaine (Francja) we współpracy z Atermon (Holandia), Digicult (Polska), Learning Seeds (Grecja), Ecocenter (Węgry) przy wsparciu Agencji Erasmus+.

Projekt koncentruje się na młodych ludziach NEET, którzy od dawna byli odłączeni od rynku pracy i promuje integracyjne podejście do wspierania przedsiębiorczości ekologicznej wśród młodzieży NEET poprzez uczenie się przez doświadczenie.

Cele projektu to:

- Ponowne angażowanie młodych osób NEET w powrót na rynek pracy
- Zwiększanie umiejętności eko-przedsiębiorczości młodych wiejskich osób NEET
- Ustalenie ich rozwoju osobistego i zawodowego poprzez usługę utrzymywania umiejętności
- Wypełnienie luki komunikacyjnej pomiędzy młodymi osobami poszukującymi pracy a przyszłymi pracodawcami
- Utworzenie społeczności rówieśników dla młodych uczniów NEET.

Aby osiągnąć te cele, uczestniczymy w opracowywaniu szkolenia online (pakiet roboczy nr 2: szkolenie MOOC w zakresie umiejętności ekologicznych), którego celem jest wzmocnienie umiejętności młodzieży NEETs zgodnie z wcześniej określonymi ramami kompetencji na temat ekoprzedsiębiorczości; szkolenie dla trenerów (pakiet roboczy nr 3), aby pomóc mentorom NEETs w ich metodach szkolenia i mentoringu, a tym samym dać im klucze do ukierunkowania młodzieży NEET na ekoprzedsiębiorczość; i wreszcie stworzyć inkubator dla NEETs (Pakiet prac nr 4: Inkubacja EcopreNEETs), obejmujący warsztaty online, usługi coachingowe i mentoringowe dla beneficjentów.

Obecnie finalizujemy kurs MOOC (WP2) po opracowaniu białej książki zatytułowanej „Zalecenia dotyczące ram kompetencji ekoprzedsiębiorczych”, która okazała się bardzo pomocna przy tworzeniu modułów (patrz załącznik).

Rozpoczynamy obecnie fazę „szkolenia dla trenerów” (WP3). Celem jest stworzenie własnego szkolenia eko-przedsiębiorczego w celu przeszkolenia młodzieży/pracowników socjalnych, aby pomóc w wsparciu młodzieży NEET. Metodologia będzie oparta na rozwoju ekoprzedsiębiorczego sposobu myślenia wśród młodzieży NEET.

Aby zapewnić jak najbardziej spójne i odpowiednie szkolenie, partnerzy zastanawiali się, jakie metody i narzędzia są faktycznie stosowane w celu wspierania młodzieży NEET w kierunku ekoprzedsiębiorczości oraz w jaki sposób szkoli się w tym zakresie ich pracowników pomocniczych.

Aby odpowiedzieć na to pytanie, niniejszy raport zostanie podzielony na 2 części, z których pierwsza poświęcona będzie badaniu w poszczególnych krajach istniejących stanowisk pracy, struktur i szkoleń dla „pracowników pomocniczych NEET”. W drugiej części zostaną zawarte relacje z wywiadów z zainteresowanymi osobami; partnerzy konsorcjum zdecydowali się zaangażować 13 uczestników z grup docelowych (6 osób NEET/byłych młodych pracowników NEET i 7 osób pracujących z młodzieżą), aby otrzymać cenne

informacje zwrotne za pośrednictwem ankiet i kwestionariuszy. Na koniec, z tych różnych elementów wyciągniemy szereg przydatnych zaleceń dotyczących tworzenia naszego programu szkoleniowego.

I - Diagnoza praktyk

1. W naszych krajach

a) Francja

Francja wprowadziła szereg inicjatyw, aby pomóc młodym osobom NEET w powrocie do zatrudnienia i szkolenia, w ramach programów krajowych, takich jak „1 jeune, 1 solution” (1 młodzienc, 1 rozwiązanie) i „contrat engagement jeune” (umowa o zaangażowaniu młodzieży), a także lokalną infrastrukturę ze specjalistycznymi doradcami ds. wsparcia. Istnieje szeroka gama infrastruktury, które uzupełniają się wzajemnie w zależności od profili i potrzeb danych młodych ludzi.

Należą do nich organizacje takie jak Szkoła Drugiej Szansy, EPIDE, Auteuil Apprentices itp. Szczególnie dla młodych ludzi, którzy porzucili szkołę. Młodzi ludzie w okresie przejściowym mają większe szanse na otrzymanie bezpośredniego wsparcia od France Travail (praca we Francji) (która obejmuje obecnie lokalne misje i kieruje młodych ludzi do wolnych miejsc pracy i kursów szkoleniowych) i może zwrócić się do struktur InfoJeunes (informacje dla młodzieży), które zapewniają młodym ludziom informacje na temat wszystkich aspektów życia (praca, wypoczynek, życie osobiste itp.).

Profile stanowisk specjalistów różnią się w zależności od organizacji, która ich zatrudnia. Najczęściej spotykane stanowiska to „doradca ds. integracji społecznej i zawodowej” oraz „doradca zawodowy”. Aby wykonywać te zawody, większość specjalistów ukończyła kursy uniwersyteckie na poziomie 6, które mogą obejmować kurs animacji społecznej i społeczno-kulturowej (BUT carrières sociales) lub stopień koordynatora ds. włączenia społecznego, medyczno-społecznego i zawodowego.

Te kursy szkoleniowe nie obejmują modułów dotyczących ekoprzedsiębiorczości, ale mogą mieć pośrednie powiązania z tym tematem.

Struktura „InfoJeunes” posiada obowiązkowy program szkoleniowy, dostosowany do potrzeb rozpoczęcia misji.

Jeśli chodzi o przedsiębiorczość, istnieje wiele programów, które oferują młodym ludziom wsparcie w rozwoju i budowaniu projektu, a także dodatkowe fundusze na rozpoczęcie działalności gospodarczej. Należą do nich na przykład CCI i CMA (Chambre de Commerce et d'Industrie – Izba Handlowo-Przemysłowa) / Chambre des Métiers et de l'Artisanat (Izby Roboczo-rzemieślnicze), które zapewniają wsparcie w aspektach administracyjnych, ale nie tylko.

Istnieją również nowe inicjatywy młodych przedsiębiorców, którzy stali się „starsi”, tworząc organizacje oferujące wiedzę i wsparcie organizacjom, takim jak CCI i misje lokalne. Te nowe struktury oferują nowe sposoby wsparcia, testują nowe metodologie i testują je z młodzieżą/pracownikami socjalnymi z lokalnych misji, nauczycielami szkół średnich i/lub młodymi ludźmi, którymi są odpowiedzialni. Nazywamy ich ideatorami.

Inicjatywy te stanowią dobrą praktykę w oferowaniu praktycznego wsparcia i możliwości rozwoju przedsiębiorczości młodzieży NEET. Jednakże nadal istnieją luki, szczególnie pod względem poziomu świadomości i dostępu do tych programów, ale także pod względem aspektu „ekologicznego”, który jest nadal bardzo słabo rozwinięty. Niezbędne jest podniesienie rangi tych inicjatyw i wzmocnienie partnerstw między kluczowymi podmiotami, takimi jak placówki oświatowe, instytucje i ekopresiębiorstwa, aby zapewnić, że młodzież NEET będzie świadoma tych możliwości i będzie miała do nich dostęp. Ponadto ważne jest zapewnienie, aby programy te były dostosowane do konkretnych potrzeb młodzieży NEET i skupiały się na zindywidualizowanym wsparciu i rozwoju umiejętności istotnych dla zrównoważonej przedsiębiorczości.

Podsumowując, chociaż Francja wprowadziła godne pochwały inicjatywy mające na celu wspieranie młodzieży NEET w kierunku przedsiębiorczości, pozostaje wyzwanie, aby zapewnić, że programy te w pełni dotrą do docelowej grupy odbiorców. Poprawiając świadomość, dostępność i znaczenie inicjatyw wspierających przedsiębiorczość, Francja może wnieść znaczący wkład we wzmacnianie pozycji młodzieży NEET i promowanie zrównoważonej przedsiębiorczości wśród tej populacji.

b) Węgry

Na Węgrzech polityka krajowa mająca na celu zajęcie się sytuacją młodzieży NEET (tj. młodych ludzi niekształcących się, niepracujących ani nieszkolących się) nadal stoi w obliczu szeregu wyzwań. Programy wsparcia i strategie interwencyjne nie zawsze skutecznie docierają do grupy NEET, a ich wyniki mogą być nierówne w różnych regionach kraju. Ze względu na niestabilność otoczenia gospodarczego dostęp do rynku pracy może być trudniejszy dla młodych ludzi NEET, a inicjatywy w zakresie przedsiębiorczości są powoli akceptowane przez podmioty rynkowe. Indywidualne programy wsparcia są czasami niekompletne lub trudno dostępne, w związku z czym nie wszyscy młodzi ludzie NEET mają dostęp do potrzebnych im narzędzi i możliwości. Istnieją również przeszkody we współpracy międzynarodowej, a sytuacja młodzieży NEET w niektórych obszarach kraju pozostaje powodem do niepokoju.

Obecny stan edukacji i szkolenia młodych ludzi NEET na Węgrzech wiąże się z wieloma wyzwaniami. Chociaż istnieją programy wsparcia i spersonalizowane poradnictwo zawodowe, ich skuteczność nie jest jednakowa we wszystkich przypadkach, występują także różnice regionalne i brak możliwości. Niestabilne otoczenie gospodarcze i trudny dostęp do możliwości przedsiębiorczości to dodatkowe bariery dla młodych ludzi NEET. Obecne systemy wsparcia indywidualnego mają luki, istnieją także przeszkody we współpracy międzynarodowej. Istnieje potrzeba rozwijania i zwiększania dostępności szkoleń z zakresu przedsiębiorczości i zielonej przedsiębiorczości dla młodzieży NEET. Kraj musi podjąć strategiczne kroki, aby poprawić sytuację młodzieży NEET poprzez zapewnienie bardziej zrównoważonych i dostępnych szkoleń, ze szczególnym naciskiem na przedsiębiorczość i przedsiębiorczość środowiskową.

Zadaniem Fundacji Programu MICE jest podkreślanie znaczenia etycznych zachowań i etyki biznesu w biznesie i przedsiębiorczości. Celem fundacji jest szerzenie i wspieranie etycznych praktyk biznesowych. Ponadto zapewnia wysokiej jakości szkolenia z zakresu przedsiębiorczości i przywództwa, które pomagają uczestnikom rozwijać umiejętności i osiągać cele. Fundacja poprzez swoją działalność zachęca do proaktywnego,

stymulującego, optymistycznego i etycznego myślenia oraz wzmacnia tolerancję, zachęca do innowacyjności, podejmowania ryzyka i niezależności. Wspiera młodzież NEET w rozwijaniu etycznej przedsiębiorczości i umiejętności przywódczych, które pomogą im rozpocząć działalność gospodarczą i osiągnąć cele.

Program OFA Nonprofit Kft. koncentruje się na przygotowaniu młodych ludzi do przedsiębiorczego podejścia, którzy planują rozpocząć własną działalność gospodarczą na Węgrzech. Celem programu jest wsparcie młodych ludzi w zakładaniu i rozwijaniu własnej działalności gospodarczej.

Program Gwarancji dla Młodzieży to kompleksowa inicjatywa mająca na celu zmniejszenie bezrobocia wśród młodych ludzi i poprawę ich szans życiowych. W programie uczestniczą łącznie sześć konsorcjów usługowych, szkoleniowych i mentorskich posiadających doświadczenie i referencje w zakresie rozwoju biznesu i umiejętności biznesowych.

Krajowa organizacja non-profit Közhazsnú Kft. zajmująca się zatrudnieniem oferuje różnorodne programy zatrudnienia, w tym szkolenia i inicjatywy wspierające. Jest skierowany głównie do osób poszukujących pracy, w tym młodzieży NEET, i współpracuje z przedsiębiorstwami w celu ułatwienia rozwoju siły roboczej.

Ogólnie rzecz biorąc, na Węgrzech dostępne są dziś projekty, kursy i organizacje, których celem jest: promowanie zakładania przedsiębiorstw indywidualnych i mikroprzedsiębiorstw, wyposażenie ich w wiedzę niezbędną do zrównoważonego i regularnego prowadzenia działalności gospodarczej. Ponadto inicjatywy szkoleniowe i mentoringowe skierowane są do młodych przedsiębiorców i osób poszukujących pracy do 30. roku życia, oferując wsparcie w rozwoju wszelkich umiejętności, przygotowaniu biznesplanów i mentoringu. Program działa w ramach dotacji dla młodych ludzi, obejmujących wsparcie zdobywania doświadczenia zawodowego i wsparcie zatrudnienia dla przedsiębiorstw. Kładzie nacisk na zawody i szkolenia z zakresu doradztwa zawodowego i szkolenia zawodowego, zapewnia profile zawodowe w zakresie rozwoju kariery i strategii zatrudnienia.

Łączy młodzież NEET (bez edukacji, zatrudnienia i szkolenia) z mentorami i odnoszącymi sukcesy przedsiębiorcami, promując kulturę ekoprzedsiębiorczości. Ta ostatnia obejmuje włączenie zrównoważonych praktyk biznesowych do modułów szkoleniowych, współpracę z przedsiębiorstwami przyjaznymi środowisku oraz dostęp do zasobów dla zielonych startupów. Specjaliści i pedagodzy z zakresu przedsiębiorczości i ekoprzedsiębiorczości oraz pedagodzy dzielą się swoją wiedzą specjalistyczną w zakresie zarządzania jednostkami i rozwijania umiejętności.

c) Polska

W Polsce zajęcie się młodzieżą NEET jest priorytetem w ramach krajowej polityki młodzieżowej. Nie ma krajowej strategii pracy z młodzieżą ani strategii młodzieżowej, która obejmowałaby temat pracy z młodzieżą. Nie ma także żadnego konkretnego prawa regulującego pracę z młodzieżą jako taką. Ponieważ sektor jest bardzo zróżnicowany, różne gałęzie „pracy z młodzieżą” w Polsce mogą podlegać różnym regulacjom lub ich brakom. Jedyną „regulacją” na szczeblu krajowym jest opis zawodu pracownika młodzieżowego, z którego wynika, że działalność ta dotyczy organizacji czasu wolnego, działalności edukacyjnej oraz profilaktycznej/socjoterapeutycznej, skierowanej głównie do młodzieży marginalizowanej lub zagrożonej wykluczeniem społecznym. Jednakże polski

rząd często wdraża szereg środków mających na celu reintegrację młodzieży NEET z systemem edukacji, szkoleń lub rynkiem pracy. Obejmuje to programy edukacyjne i zawodowe mające na celu wyposażenie młodzieży NEET w umiejętności potrzebne do zatrudnienia lub dalszej edukacji. Pracodawcy mogą otrzymywać dotacje lub zachęty do zatrudniania młodzieży NEET. Usługi doradztwa zawodowego pomagają młodzieży NEET w identyfikowaniu mocnych stron i ścieżek kariery, oferując wsparcie w pisaniu CV i poszukiwaniu pracy. Programy staży i praktyk zawodowych zapewniają zdobycie doświadczenia zawodowego i szkolenia. Elastyczne opcje uczenia się, takie jak kursy online, uwzględniają młodzież NEET o zróżnicowanych potrzebach.

W Polsce wdrożono kilka projektów finansowanych przez Europejski Fundusz Społeczny, których celem jest walka z bezrobociem wśród młodych osób i pomoc młodzieży NEET w zdobywaniu umiejętności przydatnych zarówno na rynku pracy, jak i w zakresie przedsiębiorczości. W szczególności Europejski Fundusz Społeczny Plus (EFS+) pomoże w rozwijaniu umiejętności potrzebnych obywatelom do transformacji ekologicznej i cyfrowej oraz znacznie zwiększy ogólną liczbę możliwości szkoleniowych. W tych ramach pierwszeństwo ma położenie nacisku na uczenie się przez całe życie, włączenie osób niepełnosprawnych oraz bardziej zrównoważony paradygmat życia zawodowego i prywatnego – w tym rozszerzone przepisy dotyczące opieki nad dziećmi.

Z budżetem bliskim 4,9 miliarda euro (w tym 4 miliardy euro z UE i 850 milionów euro z Polski) inicjatywa Europejskie Fundusze Rozwoju Społecznego 2021-2027 ma na celu modernizację systemów edukacji i szkoleń, podnoszenie jakości usług, przygotowując się jednocześnie do ww. przejścia. Rozszerzy także opiekę nad dziećmi i poprawi równowagę między życiem zawodowym a prywatnym, zwiększając równość płci i zwiększając udział kobiet w rynku pracy. Osoby niepełnosprawne i ich rodziny mogą zyskać na inicjatywach programu, zwalczających wykluczenie społeczne i sprzyjających integracji na rynku pracy, a także umożliwiających lepszą dostępność szkolnictwa wyższego, instytucji publicznych, informacji, produktów i usług. Program zapewnia dodatkowo instrumenty finansowe dla przedsięwzięć przedsiębiorczych, a także możliwości rozwoju ekonomii społecznej.

Polski rząd, w ślad za inicjatywą Europejskiej Gwarancji dla Młodzieży, stworzył programy, które mają zapewnić każdej osobie poniżej 25. roku życia duże szanse na pracę, dalszą naukę, staż lub szkolenie po utracie pracy lub ukończeniu szkoły. W ostatnim czasie wzrosło zainteresowanie pomaganiem młodym ludziom w Polsce, zwłaszcza dzięki nowemu Funduszowi Młodzieży (2022-2033), który wspiera grupy i rady młodzieżowe. Jednakże środki na różne rodzaje programów młodzieżowych pochodzą z różnych źródeł, a fundusze europejskie stanowią dużą pomoc dla grup i projektów młodzieżowych.

Projekty w ramach Inicjatywy na rzecz zatrudnienia ludzi młodych (YEI) w Polsce skupiały się na pomocy młodym ludziom, którzy nie kształcą się, nie pracują ani nie szkolą (NEET). Zapewniają wsparcie, takie jak programy szkoleniowe, staże i możliwości mentoringu, aby pomóc tym młodym ludziom lepiej znaleźć pracę i rozpocząć własną działalność gospodarczą. Celem tych projektów była poprawa sytuacji młodych ludzi w wieku 18–24 lat, którzy nie kształcą się, nie pracują ani nie szkolą. Każda młoda osoba, która przystąpiła do projektu, otrzymała profesjonalną pomoc dostosowaną do jej potrzeb i umiejętności. Ponieważ wielu z nich stanęło w obliczu wyzwań, otrzymali specjalną pomoc, taką jak poradnictwo i szkolenie w zakresie umiejętności społecznych. Uczestniczyli w zajęciach z doradcą zawodowym oraz warsztatach dotyczących poszukiwania pracy, uczenia się

nowych umiejętności, języków, obsługi komputera i prowadzenia pojazdów. Mogli także przećwiczyć nowe umiejętności i zdobyć doświadczenie dzięki szkoleniom i stażom zorganizowanym u pracodawców.

W Polsce działają Publiczne Urzędy Pracy. Biura te często organizują warsztaty, zajęcia i sesje doradcze. Robią to, aby pomóc młodzieży NEET w znalezieniu różnych możliwości zatrudnienia, nauczeniu się, jak zakładać własne firmy i zrozumieniu, jak znaleźć pracę, która im odpowiada. Usługi te pomagają młodzieży NEET dowiedzieć się, co chcą robić w pracy i jak odnieść sukces na rynku pracy.

Polska poczyniła postępy we wspieraniu młodzieży NEET, ale ukierunkowane wysiłki w zakresie przedsiębiorczości i ekopresiębiorczości mogą jeszcze bardziej wzmocnić pozycję tych osób w celu osiągnięcia trwałego sukcesu. Zapewnianie możliwości uczenia się w miejscu pracy, takich jak praktyki zawodowe, staże i szkolenia, pozwala młodzieży NEET zdobyć praktyczne doświadczenie i rozwijać odpowiednie umiejętności. Specjaliści coraz częściej oferują spersonalizowaną pomoc, aby pokonać określone bariery i zwiększyć zaufanie wśród młodzieży NEET. Wspólne wysiłki zainteresowanych stron, w tym tworzenie sieci kontaktów i ścieżki skierowania, zwiększają dostęp młodzieży NEET do zasobów. Chociaż niektóre programy pośrednio wprowadzają koncepcje przedsiębiorczości, istnieje miejsce na bardziej szczegółowe szkolenia w zakresie planowania biznesowego, marketingu i wiedzy finansowej. Polska mogłaby zwiększyć swój nacisk na przyjazne środowisko praktyki biznesowej, kładąc nacisk na zrównoważoną przedsiębiorczość, efektywne gospodarowanie zasobami i wpływ na środowisko w szkoleniach. Niezbędna jest ocena sukcesu młodzieży NEET poza założeniem firmy, biorąc pod uwagę takie czynniki, jak nabywanie umiejętności, samoocena i efekty uczenia się. Zachęcanie młodzieży NEET do innowacyjnego myślenia poprzez warsztaty, wzorce do naśladowania i kontakt z przedsiębiorcami odnoszącymi sukcesy może wspierać przedsiębiorczy sposób myślenia. Należy ustanowić długoterminowe programy zapewniające stałe wsparcie i monitorowanie postępów młodzieży NEET.

d) Holandia

Rząd holenderski aktywnie angażuje się w zachęcanie młodzieży do ukończenia szkoły i zapewnienia odpowiedniego zatrudnienia. Aby osiągnąć ten cel, rząd wdraża środki polityczne i współpracuje zarówno z sektorem biznesowym, jak i edukacyjnym. Władze lokalne koncentrują się szczególnie na zapewnianiu wsparcia osobom nieposiadającym dyplomu lub niezbędnych kwalifikacji umożliwiających podjęcie pracy. Polityki adresowane do młodzieży NEET stanowią zazwyczaj część szerszej polityki w zakresie edukacji i rynku pracy, której celem jest wspieranie zatrudnienia i edukacji młodzieży. W przeszłości rząd holenderski skupiał się na stwarzaniu młodym ludziom możliwości zdobywania umiejętności, zdobywania wykształcenia i wejścia na rynek pracy. Na szczeblu krajowym współpraca między „Ministerstwem Spraw Społecznych i Zatrudnienia”, „Ministerstwem Edukacji, Kultury i Nauki” oraz kilkoma innymi strukturami jest intensywna, ponieważ ich celem jest walka z bezrobociem wśród młodych osób i porzucaniem nauki przez młodych ludzi. Jednak oprócz środków krajowych i w tej kwestii trwają inne programy mające na celu włączenie młodzieży w rynek pracy i wsparcie ich w edukacji i szkoleniach, odbywające się w określonych regionach kraju. Projekty takie jak „Razem do klienta”, „Przedsiębiorczy teraz”, „Młodzi przedsiębiorcy” itp. wyznaczają cele mające na celu

wsparcie młodzieży NEET w zdobywaniu odpowiednich informacji na temat potrzeb w zakresie przedsiębiorczości i rynku pracy, aby móc efektywnie funkcjonować. Programy te są dostosowane do potrzeb i mają na celu wyposażenie młodzieży w szereg umiejętności w zakresie przedsiębiorczości w zakresie tworzenia ekologicznego biznesu.

Ekopresiębiorczość obejmuje różnorodne gałęzie przemysłu, od energii odnawialnej i gospodarki odpadami po zrównoważone rolnictwo i ekoturystykę. Oferowanie szkoleń w tej dziedzinie zapewnia młodzieży NEET szerokie spektrum możliwości, umożliwiając im eksplorację i specjalizację w obszarach zgodnych z ich zainteresowaniami i umiejętnościami. Obecny stan szkolenia młodzieży NEET w Holandii odzwierciedla pozytywne zaangażowanie w zaspokajanie wyjątkowych potrzeb młodzieży tej demografii. Szkolenia z zakresu przedsiębiorczości uznawane są za wartościową ścieżkę, stanowiącą alternatywę dla tradycyjnego zatrudnienia. Istnieje jednak możliwość ulepszenia tych programów poprzez położenie większego nacisku na ekopresiębiorczość, dostosowując się do globalnego nacisku na zrównoważone praktyki. Aby ulepszyć krajobraz szkoleniowy, należy skierować wysiłki na zwiększenie dostępności, podnoszenie świadomości i zapewnienie, że programy te są dobrze dostosowane do zmieniających się potrzeb rynku pracy. Współpraca między instytucjami edukacyjnymi, organami rządowymi i przedsiębiorstwami prywatnymi odgrywa kluczową rolę w tworzeniu bardziej kompleksowych i dostosowanych możliwości szkoleniowych dla młodzieży NEET. Ponadto bieżąca ocena i dostosowywanie programów w oparciu o informacje zwrotne i wyniki przyczynią się do ich skuteczności i przydatności we wspieraniu młodzieży NEET na ich drodze do zrównoważonego zatrudnienia i przedsiębiorczości.

Podsumowując, szkolenie w zakresie przedsiębiorczości młodzieży NEET może przyczynić się do zrównoważenia środowiskowego, tworzenia miejsc pracy, wzrostu gospodarczego oraz rozwoju społecznie odpowiedzialnej i konkurencyjnej siły roboczej. Jest to zgodne ze światowymi trendami w kierunku zrównoważonego rozwoju i wspiera inicjatywy rządowe mające na celu budowanie bardziej ekologicznej i odpornej gospodarki. Z tego powodu wzmocnienie takich inicjatyw jest bardzo istotne, ponieważ ich wyniki mogą stworzyć przestrzeń dla sukcesu w terenie i zmniejszenia liczby niepowodzeń wśród młodzieży NEET.

e) Grecja

Polityka wspierania młodych przedsiębiorców i specjalistów (NEET) w Grecji ewoluuje poprzez różne środki i inicjatywy mające na celu zachęcanie do przedsiębiorczości i tworzenia miejsc pracy. Polityki te są zwykle osadzone w szerszych strategiach rozwoju gospodarczego i wzmacniania przedsiębiorczości. Inicjatywy te zazwyczaj obejmują finansowanie w formie programów dotacji oraz zachęcanie do innowacji i badań poprzez dotowane programy i partnerstwa z sektorem prywatnym i instytucjami edukacyjnymi, chociaż nie ma tu nic konkretnego i stałego.

Uważamy, że sytuacja w Grecji w zakresie wsparcia dla młodych ludzi, zwłaszcza młodzieży NEET, wymaga poprawy. Biorąc pod uwagę, że musieliśmy ciężko szukać powyższych źródeł, uważamy, że nadal nie ma konkretnej polityki wspierającej młodzież NEET i młodych przedsiębiorców. Jeśli chodzi o młodzież NEET, wsparcie koncentruje się głównie na wsparciu finansowym, a nie na szkoleniach, podnoszeniu świadomości, promocji i doradztwie, których naszym zdaniem potrzebują. Uważamy, że struktury zapewniające doradztwo i promocję w Grecji, takie jak domy kultury i publiczne służby zatrudnienia,

muszą silniej promować swoją działalność, zapewniać więcej zachęt do pracy, kształcenia i szkolenia oraz szeroko upowszechniać możliwość młodych ludzi za pośrednictwem tych usług. Z ustaleń wynika, że programy edukacyjne, zwłaszcza dla młodzieży NEET, to głównie inicjatywy prywatne o charakterze non-profit i uważamy, że instytucje publicznych powinno być w dużych ilościach.

Rząd grecki wdrożył szereg polityk i inicjatyw mających na celu wspieranie młodych przedsiębiorców i specjalistów, zwłaszcza tych sklasyfikowanych jako młodzież NEET (niepracująca, kształcząca się ani nieszkoląca). Działania te wpisują się w strategię wzrostu gospodarczego i przedsiębiorczości. Obejmują one finansowanie w ramach programów dotacji i partnerstw z sektorem prywatnym i instytucjami edukacyjnymi, chociaż inicjatywom brakuje konkretności i stabilności.

Ministerstwo Pracy i Spraw Socjalnych realizuje program wzmocnionej gwarancji dla młodzieży za pośrednictwem świetlic utworzonych w każdej gminie. Ośrodki te pełnią funkcję ośrodków informowania i kierowania młodymi ludźmi, zwłaszcza tymi marginalizowanymi w stosunku do głównych możliwości, w kierunku alternatywnych miejsc pracy i przydatnych zajęć. Ułatwiają także powiązania ze zdecentralizowanymi usługami i możliwościami szkoleniowymi, często z udziałem lokalnych gmin i organizacji społeczeństwa obywatelskiego.

Ministerstwo Rozwoju i Inwestycji koncentruje się na promowaniu integracji zawodowej i społecznej młodych osób NEET za pomocą różnych środków, takich jak szkolenia zawodowe, programy praktyk zawodowych i wsparcie przedsiębiorczości. Ponadto Ministerstwo Gospodarki i Finansów administruje programami dofinansowania typu NSRO, które kierowane są do nowych i start-upowych mikroprzedsiębiorstw realizujących projekty z zakresu nowoczesnych technologii i innowacji.

W ramach Krajowej Strategii na rzecz Zatrudnienia Młodzieży, opracowanej wspólnie z różnymi agencjami rządowymi i instytucjami akademickimi, podejmowane są wysiłki na rzecz poprawy perspektyw zatrudnienia młodych ludzi, podnoszenia umiejętności i kwalifikacji oraz promowania włączającego rynku pracy. Strategia ta obejmuje lata 2021–2027 z horyzontem do 2030 r. i obejmuje europejskie wytyczne i ramy.

Programy szkoleniowe, takie jak YOUTHShare i NEETs on BOARD, oferują platformy internetowe i inicjatywy mające na celu wyposażenie młodzieży NEET w podstawowe umiejętności, świadomość i możliwości w obszarach takich jak gospodarka społeczna i solidarna, niebieski wzrost i IT. Programy te mają na celu zmniejszenie bezrobocia, integrację młodych ludzi na rynku pracy i przedsiębiorczość, szczególnie na obszarach znajdujących się w niekorzystnej sytuacji.

Programy takie jak Odysea i SOCIALNEET koncentrują się na szkoleniu zawodowym i promocji zatrudnienia młodzieży NEET, a specjalistyczne programy są dostosowane do konkretnych sektorów i profili zawodowych. Ponadto organizacje takie jak Instytut Pracy GSEE i Stowarzyszenie Firm Technologii Informacyjnych i Komunikacyjnych świadczą usługi doradcze, szkoleniowe i certyfikacyjne bezrobotnym młodym ludziom, szczególnie w obszarach takich jak technologie informacyjno-komunikacyjne (ICT).

T inicjatywy te wspólnie mają na celu rozwiązanie problemu bezrobocia wśród młodych osób, zwiększenie umiejętności i szans na zatrudnienie oraz stworzenie bardziej włączającego i dynamicznego otoczenia rynku pracy w Grecji. Jeśli chodzi o ekologię i

środowisko, Grecja musi opracować więcej programów wspierających młodzież NEET oraz zapewniających wiedzę i podnoszenie świadomości. Wydaje się, że wsparcie w Grecji koncentruje się głównie na wsparciu finansowym, a publiczne struktury szkoleniowe i mentorskie nie wydają się być wystarczająco znane osobom poszukującym wsparcia na rzecz przedsiębiorczości.

Polityki i zasoby na poziomie europejskim

W Europie istnieje wiele polityk i programów, które pomagają młodym ludziom rozpocząć ekoprzedsiębiorczość i pomóc im w zdobyciu niezbędnych umiejętności.

Zostały one szeroko zaprezentowane i rozwinięte w naszej białej księdze „Zalecenia dotyczące ram kompetencji ekoprzedsiębiorczych”, dlatego omówimy tutaj jedynie te polityki, które mają ścisły związek z rozwojem umiejętności w zakresie przedsiębiorczości i wsparciem młodzieży NEET przez profesjonalistów, np. doradców lub pracowników młodzieżowych.

Podstawowy środek: europejski filar praw socjalnych

The określa Europejski filar praw socjalnych 20 kluczowych zasad i praw wspierających sprawiedliwe i dobrze funkcjonujące rynki pracy, podzielonych na trzy rozdziały: równe szanse i dostęp do rynku pracy, godziwe warunki pracy, ochrona socjalna i włączenie społeczne. Działania te będą wymagały wspólnego wysiłku państw członkowskich i UE, przy aktywnym zaangażowaniu partnerów społecznych i społeczeństwa obywatelskiego. W planie działania określono trzy cele na poziomie UE w obszarach zatrudnienia, umiejętności i ochrony socjalnej, które mają zostać osiągnięte do 2030 r.¹.

Polityki i programy wspierające przedsiębiorczość młodych ludzi w Europie

Przedsiębiorczość młodych ludzi zajmuje ważne miejsce w programie politycznym UE jako narzędzie walki z bezrobociem młodzieży i wykluczeniem społecznym, a także stymulowanie innowacji wśród młodych ludzi:

- Wspieranie przedsiębiorczości wśród młodych ludzi jest jednym z celów programu strategia „Europa 2020”;
- Zatrudnienie i przedsiębiorczość to jeden z ośmiu obszarów działań promowanych przez Komisję Strategia UE na rzecz młodzieży (2010–2018);
- Przedsiębiorczość jest kluczową kompetencją w biznesie Europejskie ramy odniesienia dotyczące kompetencji kluczowych w procesie uczenia się przez całe życie (2006).

Praca z młodzieżą i uczenie się pozaformalne odgrywają ważną rolę w rozwijaniu kreatywnego i innowacyjnego potencjału młodych ludzi, w tym umiejętności w zakresie

---

¹Źródło: Komisja Europejska – Zatrudnienie, sprawy społeczne i włączenie społeczne – Polityki i działania – [Realizacja Europejskiego filaru praw socjalnych](#)

przedsiębiorczości. Polityka młodzieżowa i programy na poziomie unijnym i krajowym wspierają następujące działania:

- The Strategia UE na rzecz młodzieży Rezolucja Rady w sprawie odnowionych ram europejskiej współpracy na rzecz młodzieży (2010-2018) zalicza przedsiębiorczość do ośmiu obszarów działania;
- W artykule podkreślono znaczenie przedsiębiorczości młodych ludzi Konkluzje w sprawie promowania przedsiębiorczości młodych ludzi w celu wspierania włączenia społecznego młodych ludzi (Rada Unii Europejskiej, 2014);
- Program Erasmus+ (2014–2020) kładzie duży nacisk na innowacje i przedsiębiorczość, szczególnie w Akcji Kluczowej 2 poprzez partnerstwa strategiczne i transnarodowe inicjatywy młodzieżowe ².

Uruchomiony w 2009 roku przez Komisję Europejską program Erasmus dla młodych przedsiębiorców to program wymiany transgranicznej, którego celem jest pomoc nowym i aspirującym przedsiębiorcom w zdobyciu odpowiednich umiejętności do prowadzenia i rozwijania małej firmy poprzez współpracę z doświadczonym przedsiębiorcą w innym kraju przez 1 do 6 miesięcy. Erasmus dla Młodych Przedsiębiorców to jedno z kluczowych działań Programu Plan działań na rzecz przedsiębiorczości 2020 ³.

NextGenerationEU to plan naprawy gospodarczej, którego celem jest wyjście z pandemii silniejsze, przekształcenie gospodarek oraz stworzenie możliwości i miejsc pracy dla Europy. UE może pomóc w finansowaniu dotacji i pożyczek na rozpoczęcie działalności dla młodych przedsiębiorców, programów mentoringu i inkubatorów przedsiębiorczości, premii dla MŚP zatrudniających praktykantów, sesji szkoleniowych w celu zdobycia nowych umiejętności potrzebnych na rynku pracy, budowania potencjału publicznych służb zatrudnienia, szkoleń z zakresu zarządzania karierą w edukacji formalnej, inwestycje w cyfrową infrastrukturę i technologię uczenia się ⁴.

Polityki i programy wspierające umiejętności w zakresie przedsiębiorczości wśród młodzieży NEET i osób pracujących z młodzieżą

Państwa członkowskie UE zobowiązały się do zwiększenia możliwości przedsiębiorczości młodych ludzi, aby ułatwić przejście ze szkoły do pracy i zwiększyć zatrudnienie. Jednym z głównych działań jest promowanie zdobywania kompetencji w zakresie przedsiębiorczości zarówno w szkole, jak i poza nią. Uczenie się pozaformalne sprzyja uczeniu się przez doświadczenie poprzez działania praktyczne, takie jak symulacja przedsiębiorstwa i śledzenie pracy. Władze krajowe w zdecydowanej większości krajów ustanowiły środki

---

² Unia Europejska - Strategia UE na rzecz młodzieży - Europejski Portal Młodzieżowy - Zatrudnienie i przedsiębiorczość

³ Komisja Europejska - Rynek wewnętrzny, przemysł, przedsiębiorczość i MŚP - Przedsiębiorczość i MŚP - Wspieranie przedsiębiorczości - Erasmus dla młodych przedsiębiorców

⁴ Komisja Europejska - Zatrudnienie, sprawy społeczne i włączenie społeczne - Polityki i działania - Europejska strategia zatrudnienia - Przedsiębiorczość i MŚP Wsparcie zatrudnienia młodych ludzi

mające na celu wzmocnienie kompetencji młodych ludzi w zakresie przedsiębiorczości poza kształceniem formalnym. Środki różnią się w zależności od kraju (umiejętności w zakresie przedsiębiorczości zdobyte w kontekście pozaformalnym mogą prowadzić do uzyskania kwalifikacji lub wsparcia praktycznego szkolenia, zapewniając ułatwienia finansowe młodym ludziom, którzy chcą połączyć edukację i przedsiębiorczość) ⁵.

Rzeczywiście, umiejętności, sposoby myślenia i postawy w zakresie przedsiębiorczości są często kształtowane poza formalnym systemem edukacji, co odzwierciedla charakter przedsiębiorczości jako działalności, w której specjalistyczną wiedzę zdobywa się głównie w drodze uczenia się przez doświadczenie, a nie tradycyjnej edukacji w klasie (Elert, Andersson i Wennberg, 2015) (Elert, Andersson i Wennberg, 2015) (Politis, 2015).

Szkolenia z zakresu przedsiębiorczości dla młodzieży zazwyczaj koncentrują się na tworzeniu przedsiębiorstw i są prowadzone w formie ustrukturyzowanych kursów prowadzonych osobiście, warsztatów tematycznych i zajęć online. Uczestnicy mogą dowiedzieć się m.in. o rachunkowości i finansach, prawie i zagadnieniach prawnych, budowaniu zespołu i rozwoju osobistym.

Jednym z kluczowych czynników sukcesu programów szkoleniowych w zakresie przedsiębiorczości dla młodych osób jest wyposażenie trenerów w wiedzę i doświadczenie potrzebne do dostarczania młodzieży modułów z zakresu przedsiębiorczości. Muszą posiadać silne umiejętności komunikacyjne, a także potrafić motywować i inspirować młodych ludzi. Ważne jest również, aby zamiast tradycyjnych metod nauczania w klasie stosować aktywne metody uczenia się. Dzięki temu uczniowie mogą zdobyć praktyczne doświadczenie poprzez gry, symulacje i projekty krótkoterminowe.⁶

Wychodząc naprzeciw tej potrzebie, uruchomiona w 2016 roku i opracowana przez Komisję Europejską w ramach projektu Nowy europejski program na rzecz umiejętności Komisja ustanowiła: Europejskie ramy kompetencji w zakresie przedsiębiorczości (EntreComp). Zamierza wspierać i inspirować działania mające na celu poprawę zdolności przedsiębiorczych obywateli i organizacji europejskich. EntreComp oferuje kompleksowy opis wiedzy, umiejętności i postaw, których ludzie potrzebują, aby być przedsiębiorczymi i tworzyć wartość finansową, kulturową lub społeczną dla innych. Wspólne ramy odniesienia określają 15 kompetencji w 3 kluczowych obszarach, które opisują, co to znaczy być przedsiębiorczym.⁷ Ramy te mogą służyć jako podstawa do opracowywania programów nauczania i działań edukacyjnych wspierających przedsiębiorczość jako kompetencję. EntreComp został opracowany przez Wspólne Centrum Badawcze (JRC) Komisji Europejskiej

---

⁵ Komisja Europejska – Youth Wiki (wrzesień 2020 r.) Przeglądy porównawcze – Zatrudnienie i przedsiębiorczość – Działania rozwijające kompetencje w zakresie przedsiębiorczości poprzez kształcenie pozaformalne

⁶ Komisja Europejska - - Zatrudnienie, sprawy społeczne i włączenie społeczne - Przedsiębiorczość włączająca i mikrofinansowanie - Streszczenie polityki na temat ostatnich zmian w przedsiębiorczości młodych ludzi

⁷ Komisja Europejska - Zatrudnienie, sprawy społeczne i włączenie społeczne - Polityki i działania - Umiejętności i kwalifikacje - Europejskie ramy kompetencji w zakresie przedsiębiorczości (EntreComp)

na zlecenie Dyrekcji Generalnej ds. Zatrudnienia, Spraw Społecznych i Włączenia Społecznego (DG EMPL).

Aby pomóc pracownikom młodzieżowym w nauczaniu tych umiejętności, wprowadzono kilka programów.

Finansowane przez program Erasmus+ EPALE stanowi część strategii Unii Europejskiej mającej na celu promowanie większej liczby lepszych możliwości szkoleniowych dla wszystkich dorosłych. Ta cyfrowa platforma edukacji i szkoleń dorosłych to wielojęzyczne narzędzie przeznaczone dla profesjonalistów. Oprócz obszernych informacji na temat dobrych praktyk, EPAL udostępnia społeczności praktyków: fora internetowe, na których osoby o podobnych zainteresowaniach w dziedzinie edukacji dorosłych mogą spotykać się we wspólnej przestrzeni w celu wymiany informacji, informacji, opinii i najlepszych praktyk, aby wszystko się urzeczywistniło.

SALTO-YOUTH to sieć siedmiu Centrów Zasobów pracujących nad europejskimi obszarami priorytetowymi w dziedzinie młodzieży. W ramach strategii szkoleniowej Komisji Europejskiej SALTO-YOUTH zapewnia zasoby uczenia się pozaformalnego pracownikom młodzieżowym i liderom młodzieżowym oraz organizuje działania szkoleniowe i nawiązywania kontaktów w celu wspierania organizacji i agencji narodowych (NA) w ramach programu Komisji Europejskiej Erasmus+ Młodzież programu, Europejskiego Korpusu Solidarności i nie tylko.

Na stronie znajdziemy mnóstwo narzędzi:

- Europejski kalendarz szkoleń to miejsce, w którym znajdziesz szkolenia i seminaria prowadzone przez SALTO, Centrum Zasobów Europejskiego Korpusu Solidarności, agencje krajowe i pozarządowe programu Erasmus+ działające na rzecz młodzieży
- Zestaw narzędzi szkoleniowych zawiera setki narzędzi i pomysłów na zajęcia do pracy z młodzieżą
- Otlas Partner Finding umożliwia Ci kontakt z tysiącami projektów młodzieżowych, dzięki czemu możesz budować silne partnerstwa i ubiegać się o udział w programie Erasmus+
- Trainers Online for Youth to nasz katalog zawierający ponad 500 trenerów, którzy mogą poprowadzić Twoje międzynarodowe działania szkoleniowe.

Podsumowując, na poziomie europejskim, ale także w różnych krajach zaangażowanych w nasz projekt, istnieje duża liczba polityk, nawet jeśli są one dość nierówne w poszczególnych krajach.

We wszystkich krajach istnieje rzeczywista potrzeba udoskonalenia polityki monitorowania i oceny.

Zwiększając świadomość, dostępność i znaczenie inicjatyw wspierających przedsiębiorczość dla mentorów młodzieży NEET, kraje mogą wnieść znaczący wkład we wzmacnianie pozycji młodzieży NEET i promowanie zrównoważonej przedsiębiorczości wśród tej populacji.

II - Informacje zwrotne i rekomendacje

1. Analiza kwestionariuszy (NEETS/Osoby towarzyszące/trenerzy NEET)

Oprócz analizy różnych kontekstów (Europa, Francja, Węgry, Polska, Holandia, Grecja) partnerzy zdecydowali się przeprowadzić wywiady z byłą młodzieżą NEET i osobami towarzyszącymi (trenerami/pracownikami socjalnymi/pracownikami młodzieżowymi) wspierającymi młodzież NEET, aby lepiej zrozumieć, w jaki sposób młodzież NEET otrzymywała wsparcie w zostaniu ekopresiębiorcami i w jaki sposób osoby je wspierające są/były w tym szkolone. Wyniki wykorzystuje się do formułowania zaleceń dotyczących przyszłego szkolenia młodzieży/pracowników socjalnych wspierających młodzież NEET.

a) Metodologia Profile, z którymi przeprowadzono wywiady

- 5 byłych uczniów NEET (Francja, Węgry, Grecja)
- 7 osób towarzyszących (wszystkie kraje konsorcjum)

Dla profilu każdej osoby zaprojektowano siatkę wywiadów.

Dla każdego z nich postawiono jeden cel główny:

- Młodzież NEET: uzyskanie informacji na temat technik wsparcia i szkoleń stosowanych przez młodzież/pracowników socjalnych i/lub systemów wsparcia, jakie otrzymała była młodzież NEET. Podkreślenie potrzeb i/lub oczekiwań młodzieży NEET w zakresie prowadzenia ekopresiębiorczości.
- Osoby towarzyszące młodzieży NEET: identyfikacja ścieżki edukacyjnej osób towarzyszących, dostępnych dla nich szkoleń, ich potrzeb i oczekiwań w zakresie szkolenia mającego na celu (lepsze) wsparcie młodzieży NEET w zakresie ekopresiębiorczości

Celem było także zachęcenie ich do udziału w projekcie.

Proces rozmowy kwalifikacyjnej:

- Prezentacja projektu EcopreNEETS osobie przeprowadzającej wywiad
- pytania do wywiadu kierowanego
- Metoda: nagranie i transkrypcja wywiadu
- Czas trwania: 1 godz

b) Profil rozmówców

NEETÓW	Nazwa	Płeć	Wiek	Statut/zawód/przedsiębiorstwo
Francja	Izabela SWANN	F	32	Ekoprzedsiębiorca – lokalny biologiczny sklep spożywczy
Grecja	Kardara MARIGO	F	35	Bizuteria ręcznie robiona z ekologicznym procesem i produktami (GR)
Grecja	Efstratios SEFEROPOULOS	M	36	Hotel dla zwierząt z optymalizacją zużycia energii i zachowaniem różnorodności biologicznej (GR)
Węgry	Zsombor SZEKERES	M	26	Zrównoważone, biodegradowalne rozwiązania w zakresie opakowań (HU)
Węgry	Balazs KOVACS	M	27	Zrównoważona produkcja rolnictwa organicznego z edukacją (HU)

osoby towarzyszące	Nazwa	Płeć	Wiek	Statut/zawód/przedsiębiorstwo
Francja	Oliviera PALLAUDA	M	54	Dyrektor misji lokalnej
Francja	Romain MINEUR	M	41	Menedżer ds. szkoleń w organizacji pozarządowej
Grecja	Nikolaos AVGERINOS	M	52	Samozatrudniony
Grecja	Chrisanti PALIOU	F	62	Firma rolno-rolnicza
Węgry	Istvan NAGY	M	44	Trener/profesjonalista
Holandia	Lotte VAN DER BERG	F	36	Trener pracy
Polska	Wojciecha KOWALSKIEGO	M	40	Konsultant

c) Analiza ankiet/wywiadów

Wszystkie wywiady zostały spisane i dołączone do niniejszego dokumentu. Aby je przeanalizować, konsorcjum zdecydowało się zachować odpowiedzi według profilu i zbadać każde pytanie indywidualnie. Celem było podsumowanie i analiza uzyskanych odpowiedzi w odniesieniu do naszych oczekiwań. Przypominamy, że wyniki wykorzystano do sformułowania zaleceń dotyczących przyszłego szkolenia młodzieży/pracowników socjalnych wspierających młodzież NEET.

Informacje ogólne dotyczące przekroju:

Profil „byłych” uczniów NEET

We wniosku zasugerowano przeprowadzenie wywiadów z 3 osobami NEET na potrzeby tego małego badania. Konsorcjum zdecydowało, że będzie ich co najmniej 5 i skoncentruje się na statusie „byłych NEETS”, aby ich opinie mogły cofnąć się o krok na ich drodze.

Badanie wyników wywiadów przeprowadzonych z pięcioma „byłymi” uczniami NEET nie ma na celu przedstawienia ani analizy sytuacji i cech charakterystycznych „byłych” uczniów NEET w różnych krajach. Niemniej jednak dołożono wszelkich starań, aby zapewnić różnorodność ścieżek i wykształcenia w profilach, z którymi przeprowadzono wywiady, jak szczegółowo opisano w poniższych punktach. „Byli” NEETS, z którymi przeprowadzono wywiady, pochodzą z Francji, Grecji i Węgier. Wybrano te trzy kraje, ponieważ to tam zostaną zorganizowane testy w zakresie szkolenia (WP3) i inkubacji (WP4).

Profil osób towarzyszących

Konsorcjum zdecydowało się wybrać różne profile i struktury, aby pokazać różnorodność specjalistów wspierających młodzież NEET i ogólnie młodych ludzi w podążaniu ścieżką zawodową. Wszyscy partnerzy zidentyfikowali jednego lub dwóch specjalistów, którzy byli gotowi podzielić się swoją ścieżką edukacyjną i zawodową oraz zamieścić zalecenia dotyczące metod, narzędzi i działań, które byłyby przydatne dla profesjonalistów pracujących z młodzieżą NEET oraz przyszłych szkoleń dla profesjonalistów zaproponowanych w ramach projektu EcopreNEETS.

Metoda wywiadu otwartego ma na celu uzyskanie raczej jakościowych niż ilościowych informacji zwrotnych, dlatego zdecydowaliśmy się przeprowadzić wywiady z 5 „byłymi” osobami NEET i 7 osobami towarzyszącymi, a nie z większą liczbą. Ponieważ próba jest niewielka, celem nie jest uzyskanie czysto statystycznych danych, ale raczej uzyskanie informacji na temat informacji i metodologii, które będą przydatne i skuteczne w szkoleniu trenerów (WP3).

Analiza wywiadów z „byłymi” uczniami NEET:

Wsparcie otrzymane od trenerów/trenerów/struktur

„Byli” uczniowie NEET, z którymi przeprowadzono wywiady, mieli różne doświadczenia i wizje wsparcia:

- Rodzina i rówieśnicy
- Organizacje wsparcia technicznego
- Organizacje wsparcia finansowego
- Sieci

Zidentyfikowano także rodzaje wsparcia:

- Online
- Offline (szkolenia, spotkania, coaching)

Tylko jeden „były” NEETS nie miał wsparcia żadnej organizacji i założył firmę dzięki wsparciu rodziny.

Oto, co ankietowane osoby określiły jako otrzymane wsparcie, aby zostać ekopresiębiorcą:

- **Mentor, coach** (informacyjny, szkoleniowy, motywacyjny...). Trzeba mieć „otwarte ucho”, osobę, która pomaga zrozumieć procedury, pomaga znaleźć rozwiązania, ale także motywuje przyszłego ekopresiębiorcę. „Byłym” osobom NEET trudno było dostrzec koniec drogi, poczuć się zdolnymi do przetrwania procedur, poczekać na decyzje i zachować nadzieję.
- **Sesje szkoleniowe na temat świata biznesu i zrównoważonego rozwoju.** Nie wszyscy „byli” uczniowie NEET mieli wcześniejsze doświadczenie zawodowe lub szkolenie biznesowe, a nawet nie myśleli o odbyciu szkolenia w tym zakresie przed podjęciem pracy w dziedzinie ekopresiębiorczości. Jedna z osób, z którymi przeprowadzono wywiad, uznaje konieczność płacenia za szkolenia, aby zostać ekopresiębiorcą, jako główną przeszkodę dla młodych ludzi (zwłaszcza NEET) w przygotowaniu się w tych kwestiach. Wszyscy „byli” uczniowie NEET podnoszą znaczenie organizacji, które bezpłatnie (usługa publiczna) wspierają młodych ludzi.
- **Wsparcie finansowe.** W przypadku wszystkich „byłych” uczniów NEET istniała potrzeba wsparcia finansowego, aby móc się przeszkolić, założyć firmę (wsparcie na rozpoczęcie działalności), aby przetrwać w fazie przygotowawczej (na przykład wsparcie dla osób bezrobotnych). Większość przeznaczyła swoje oszczędności na wsparcie swojego przedsiębiorstwa. Jeden z nich miał wsparcie państwa i gmin na założenie firmy (lokal i zaplecze finansowe)
- **Możliwości networkingu.** Dla wszystkich „byłych” uczniów NEET ważne było, aby nie być izolowanym, aby móc pracować z innymi przyszłymi ekopresiębiorcami, mieć dostęp do historii sukcesu/wzorów do naśladowania, wykorzystywać zbiorową inteligencję do znajdowania rozwiązań, ale także stworzyć sieć wsparcia dla dalszych kroków w rozwoju swojej działalności.

Oczekiwania w zakresie wsparcia/rekomendacji:

„Była” młodzież NEET zidentyfikowała tematy i procedury, które byłyby przydatne w ich procesie stawania się ekopresiębiorcą:

- Posiadanie struktur oferujących bezpłatne informacje i szkolenia w zakresie ekopresiębiorczości oraz zapewnienie większej widoczności tego rodzaju strukturalom
- Opracować więcej szkoleń z perspektywy ekologicznej, ponieważ nie jest to coś, co tak naprawdę wprowadza się do szkoleń dla przedsiębiorców jako „okulary”, które można założyć, gdy myślisz o rozwoju swojego biznesu
- Aby oferować więcej możliwości nawiązywania kontaktów i spotkań z rówieśnikami oraz historie sukcesu, aby motywować i zachęcać.
- Rola mentorów i coachów jest niezbędna na różnych etapach budowania ekobiznesu. Trenerzy i mentorzy mogą się zmieniać, ale zamysł jest taki, aby móc się spotkać/zadzwoić w razie potrzeby i/lub zapytać „jak leci?”
- Uczenie się przez całe życie i modulacja uczenia się (online, offline, 1 tydzień, 2 dni, 1 rok...) są niezbędne, aby dostosować się do procesu przedsiębiorczości
- Tworzenie systemów wsparcia finansowego dla przyszłych ekopresiębiorców o mniejszych szansach (NEET)

Analiza wywiadu z osobami towarzyszącymi:

Ścieżki edukacyjne

Zanim zostali osobą towarzyszącą, 7 osób towarzyszących miało różne ścieżki edukacyjne i doświadczenia. Pomiędzy kształceniem w zakresie elektrotechniki, nauk ekonomicznych, mediacji i inżynierii produkcji, studia magisterskie z biologii jako stopnie uniwersyteckie, a także krótko- i długoterminowe szkolenia mające na celu doskonalenie ich umiejętności w celu wspierania bezrobotnych, a dokładniej młodzieży NEET. Istnieje wspólna płaszczyzna – nadawać sens ich pracy oraz doskonalić umiejętności i możliwości przez całe życie zawodowe.

Rozmówcy wyjaśnili, jakie rodzaje szkoleń zdecydowali się kontynuować w swoim dorosłym życiu po ukończeniu studiów wyższych (czy to ich własna decyzja, czy propozycja struktural): metodologia projektu, coaching, zrównoważony rozwój (w zarządzaniu przedsiębiorstwem, ekonomii, branding...), a nawet zdrowie psychiczne. Ścieżka ciągłego kształcenia i zdobywania praktycznego doświadczenia.

Miejsce pracy - Rodzaj konstrukcji

Osoby towarzyszące pochodzą z różnych struktur. Niektórzy z nich to przedsiębiorcy (doradztwo, coaching), niektórzy pochodzą z sektora publicznego i oferują usługi bezrobotnym i młodzieży NEET, inni goszczą młodych ludzi we współpracy ze szkołami średnimi i uniwersytetami, które chcą motywować młodych ludzi do kontynuowania zrównoważonej kariery zawodowej (rolnictwo...) i wreszcie część obiektów wspiera transformację ekologiczną przedsiębiorców.

Wsparcie oferowane bezrobotnym, zwłaszcza młodzieży NEET, w zakresie przedsiębiorczości i ekopresiębiorczości

Oferowane wsparcie jest bardzo zróżnicowane. Pomiędzy coachingiem, szkoleniami, oferowaniem prezentacji różnych rodzajów stanowisk pracy i/lub szkoleń, poszukiwaniem pracy lub wspieraniem tworzenia biznesu (pomoc finansowa, networking) online i offline.

Wszystkie osoby towarzyszące zgodnie stwierdzają, że brakuje standaryzacji treści szkoleń, aby zostać ekopresiębiorcą. Zatem ich struktury (i same) wykorzystują swoją samowiedzę, studia, samokształcenie (artykuły, uczenie się online i offline) i starają się nauczyć jak najwięcej, aby wspierać bezrobotnych, a zwłaszcza młodzież NEET. Istnieje ciągła konieczność dostosowywania się do społeczeństwa (jego sposobu uczenia się, ambicji, możliwości...) i stałego informowania o dokumentach, przepisach i metodologiach, które je wspierają.

Motywacja młodzieży NEET jest również bardzo ważna, ponieważ zaangażowanie w szkolenia i/lub refleksję na temat przyszłego ekobiznesu może być dużym wyzwaniem. Jedna ze struktur (Francja) podała przykład odznak jako sposobu potwierdzania/certyfikacji wiedzy i zaangażowania młodzieży NEET w te procesy.

Oczekiwania w zakresie wsparcia/szkolenia dla osób towarzyszących/rekomendacje

Rozmówcy uważają, że brak standaryzacji zobowiązuje osoby towarzyszące do opracowania wielu badań i samokształcenia, aby móc realizować swoją pracę wspierając przyszłych ekopresiębiorców. Oto ich sugestie w kwestiach wsparcia/szkolenia dla osób towarzyszących:

- Oferowanie narzędzi oceny zrównoważonego rozwoju, obejmujących ocenę cyklu życia i kalkulatory śladu węglowego, aby zapewnić wgląd w wpływ przedsięwzięć na środowisko
- Stworzenie platform zapewniających zasoby do planowania ekologicznego biznesu, narzędzia ekoprojektu i innowacji oraz instrumenty pomiaru wpływu na środowisko, które mogą pomóc przedsiębiorcom w promowaniu praktyk świadomych ekologicznie.
- Zapewnienie dostępu do narzędzi badania rynku ekologicznego w celu zrozumienia zrównoważonych trendów rynkowych,
- Tworzenie platform współpracy i tworzenia sieci kontaktów, które wspierają połączenia w obrębie społeczności ekopresiębiorców i interesariuszy w świecie zatrudnienia i reintegracji.
- Oferowanie narzędzi finansowych dostosowanych do zrównoważonych przedsięwzięć, w tym opcji inwestowania w wpływ i ekologicznego finansowania, aby przyczynić się do holistycznego szkolenia z zakresu przedsiębiorczości ekologicznej
- Stworzenie bazy ekspertów, ekopresiębiorców, która będzie mogła podać przykłady „historii sukcesu”, ale także ścieżek rozwoju ekobiznesu

Dbanie o kompleksowy zestaw narzędzi gwarantuje, że osoby towarzyszące i młodzież NEET będą miały dostęp do różnorodnych zasobów, co odpowiada dynamicznemu krajobrazowi zrównoważonych praktyk biznesowych.

Wsparcie/szkolenie dla osób towarzyszących musi być dostosowane do ich potrzeb i harmonogramu. Powinno być modułowe, online, hybrydowe i/lub offline. Powinno umożliwić im wymianę wiedzy z członkami zespołu i trenerami oraz dać im szansę na dostosowanie przedstawionych narzędzi do ich terytorium, struktury, społeczeństwa...

2. Zalecenia

Uwzględniając zobowiązania podjęte w propozycji projektu, zalecenia zawarte w białej księdze i dodając ten raport, możemy podsumować listę zaleceń dotyczących szkolenia trenerów, które pomogą nam wyprodukować produkt zgodny z obecną sytuacją i oczekiwania zainteresowanych stron.

Zalecenia metody

Jesteśmy zaangażowani we wdrażanie metodologii szkolenia trenerów w oparciu o zrównoważony rozwój i rozwój eko-przedsiębiorczego sposobu myślenia wśród młodzieży NEET. Mając na celu zastąpienie przestarzałych praktyk i integrację różnorodnego zakresu działań, w oparciu o cenne informacje zwrotne otrzymane od młodzieży NEET, byłej młodzieży NEET, ekopresiębiorców i osób pracujących z młodzieżą/osób towarzyszącymi.

W tym celu wsparcie i szkolenia dla osób towarzyszących powinny mieć charakter elastyczny i włączający, dostosowany do ich indywidualnych potrzeb i dostępności. Powinien oferować różnorodne modalności, w tym modułowe sesje online, hybrydowe lub offline, zapewniając dostępność i możliwości adaptacji. Ułatwianie wzajemnego uczenia się i współpracy między członkami zespołu i trenerami jest niezbędne, ponieważ wspiera wymianę wiedzy i wspólne rozwiązywanie problemów. Włączenie konkretnych metod edukacji pozaformalnej, takich jak debata, współkonstruowanie zasobów i grywalizowane działania edukacyjne, zwiększyłoby zaangażowanie, krytyczne myślenie i wzmocnienie pozycji wśród uczestników, umożliwiając im skuteczne dostosowywanie narzędzi i strategii do ich konkretnych kontekstów i społeczności.

Zalecenia dotyczące treści

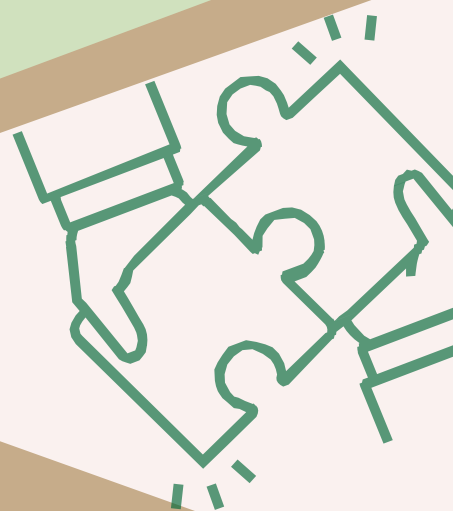
- **Zrozumienie ekopresiębiorczości:** ma kluczowe znaczenie również dla trenerów. Równolegle z młodzieżą NEET muszą zrozumieć zawartość tej dziedziny, w tym jej zakres, różnorodne zawody i ścieżki wejścia. Wywiady rzeczywiście uwypukliły ten brak wiedzy i potrzebę szkolenia młodzieży NEET oraz osób pracujących socjalnie/młodzieżowych/osób towarzyszących. Ponadto trenerzy muszą rozwinąć solidną wiedzę na temat zagadnień środowiskowych, uznając ich znaczenie w kontekście ekopresiębiorczości. To wieloaspektowe zrozumienie umożliwi im skuteczne prowadzenie młodzieży NEET w kierunku przedsiębiorczości świadomej ekologicznie i zrównoważonych praktyk.
- **Znajomość istniejących narzędzi:** Podniesiono kwestię braku zasobów i widoczności działań i praktyk, które można zastosować w celu rozwoju eko-biznesu. To nam mówi, że ważne jest, abyśmy zapewнили naszym uczniom lepszy wgląd w narzędzia, które istnieją dzisiaj, niezależnie od tego, czy mają one pomóc w tworzeniu firmy, w ekologicznym zarządzaniu firmą, czy też pomóc w tworzeniu sieci. Dbanie o kompleksowy zestaw narzędzi zapewniający osobom towarzyszącym i młodzieży NEET dostęp do różnorodnych zasobów, dostosowanych do dynamicznego krajobrazu zrównoważonych praktyk biznesowych. Ten zestaw narzędzi może przybierać różne formy, np. platformę internetową zawierającą interaktywne moduły, zasoby do pobrania oraz fora społeczności umożliwiające dyskusje i tworzenie sieci kontaktów. Można go także rozpowszechniać w postaci dysku zawierającego wyselekcjonowane dokumenty, szablony i przewodniki, do których można uzyskać dostęp w trybie offline. Alternatywnie można utworzyć forum, na którym regularnie wymieniane są aktualizacje i dyskusje na temat praktyk ekobiznesu. Niezależnie od formy zestaw

narzędzi powinien (jeśli to możliwe) być regularnie aktualizowany, aby odzwierciedlał najnowsze trendy i osiągnięcia w zakresie zrównoważonej przedsiębiorczości.

- **Tworzenie sieci kontaktów:** odgrywa kluczową rolę w ekoprzedsiębiorczości, jak podkreślają wnioski z naszych wywiadów. Dla młodzieży NEET niezwykle ważne jest nawiązanie kontaktu z potencjalnymi partnerami, innymi członkami sieci i postaciami inspirującymi w zakresie uczenia się i motywacji. W WP3 priorytetowo potraktujemy rozwój umiejętności tworzenia sieci kontaktów wśród trenerów. Obejmuje to wyposażenie ich w narzędzia i strategie ułatwiające nawiązywanie kontaktów między młodzieżą NEET a lokalnymi ekoprzedsiębiorcami. Praktyczne podejścia mogą obejmować organizowanie wydarzeń służących tworzeniu sieci kontaktów, ustanawianie programów mentorskich lub wykorzystywanie platform cyfrowych do komunikacji. Wspierając te powiązania, trenerzy mogą umożliwić młodzieży NEET korzystanie z zasobów i sieci wsparcia społeczności ekobiznesu, usprawniając w ten sposób ich drogę do ekoprzedsiębiorczości.
- **Stałe wsparcie:** rola mentorów i trenerów jest niezbędna na różnych etapach zakładania eko-przedsiębiorstwa. Coachowie i mentorzy mogą się zmieniać, ale chodzi o to, aby mieć niezbędną dostępność, aby w razie potrzeby spotykać się/dzwonić i/lub sprawdzać, „jak się sprawy mają”. Mówiąc bardziej ogólnie, istotnym zaleceniem jest aspekt ludzki, ponieważ młodzież NEET wymaga wsparcia zgodnie z jej potrzebami, wątpliwościami i pytaniami. Trenerzy już to robią w swojej codziennej pracy, dlatego musimy zaoferować im rozwiązania, narzędzia i innowacyjne metody (online lub offline), aby pomóc im wspierać młodzież NEET i/lub zapewnić przestrzeń/możliwość wymiany praktyk podczas szkolenia.
- **Wsparcie dla MOOC:** trenerzy powinni dokładnie zapoznać się z każdym modułem tematycznym, aktywnie angażować młodzież NEET w dyskusje i interakcje w ramach platformy, zapewniać terminowe wyjaśnienia i wsparcie oraz zachęcać do krytycznego myślenia i stosowania wyuczonych koncepcji. Powinni uzupełniać treść MOOC o dodatkowe zasoby i możliwości, monitorować postępy młodzieży NEET, przekazywać konstruktywne informacje zwrotne oraz pomagać w wyznaczaniu celów i planowaniu działań. Tworzenie wspierającej społeczności edukacyjnej, śledzenie na bieżąco zmian w branży oraz ciągła ocena i udoskonalanie strategii szkoleniowych są również niezbędne do skutecznego wspierania młodzieży NEET w ramach MOOC. Ponadto trenerzy muszą mieć świadomość, że MOOC odbywa się w Internecie i że nie wszyscy uczniowie NEET mają łatwy dostęp do zasobów cyfrowych. Dlatego trenerzy powinni być przygotowani na uwzględnienie różnorodnych potrzeb i preferencji, oferując alternatywne środki komunikacji i zasoby osobom z ograniczonym dostępem cyfrowym, zapewniając włączenie i dostępność dla wszystkich uczestników.
- **Umiejętności miękkie:** są niezbędne dla młodzieży NEET rozpoczynającej przygodę z ekoprzedsiębiorczością, ponieważ odgrywają kluczową rolę w radzeniu sobie ze złożonością biznesu i wspieraniu sukcesu. Oprócz wiedzy technicznej umiejętności miękkie, takie jak komunikacja, praca zespołowa, zdolność adaptacji i rozwiązywanie problemów, mają kluczowe znaczenie dla budowania relacji, współpracy z interesariuszami i reagowania na dynamiczne wyzwania nieodłącznie związane ze zrównoważoną przedsiębiorczością. Należy jednak zauważyć, że te niezbędne

umiejętności miękkie nie są obecnie obecne w programie nauczania MOOC. Dlatego też konieczne jest udoskonalenie naszego programu szkoleń dla trenerów, tak aby obejmował on nauczanie narzędzi i metod rozwijania umiejętności miękkich wśród młodzieży NEET. Dodatek ten umożliwi trenerom skuteczne przekazywanie młodzieży NEET niezbędnych umiejętności miękkich, wyposażając ich w całościowy zestaw umiejętności niezbędnych do osiągnięcia sukcesu w ekoprzedsiębiorczości.

- **Lęk ekologiczny:** Ponieważ zapewniamy szkolenia w zakresie przedsiębiorczości ekologicznej, ważne jest, aby mieć świadomość, że możemy pracować z młodą młodzieżą NEET, która posiada wysoki poziom świadomości ekologicznej. Eko-lęk jest dla tych osób istotnym wyzwaniem, zwłaszcza tych o podwyższonej wrażliwości ekologicznej. Podczas opracowywania kursu szkoleniowego dla trenerów NEET niezwykle ważne jest proaktywne zajęcie się tym problemem. Trenerzy muszą posiadać wiedzę i umiejętności, aby skutecznie wspierać młodzież NEET, w tym zapewniać kompleksową edukację na temat lęku ekologicznego i stosowania technik komunikacji empatycznej. Integracja mechanizmów radzenia sobie, takich jak uważność i zachęcanie do pozytywnych działań w kwestiach środowiskowych, może pomóc młodzieży NEET w radzeniu sobie z lękiem ekologicznym. Nadanie priorytetu świadomości ekologicznej i skutecznym strategiom wsparcia będzie promować ogólny dobrostan i odporność młodzieży NEET.

**Co-funded by
the European Union**

Finansowane przez Unię Europejską. Wyrażone poglądy i opinie są jednak wyłącznie poglądami autora(ów) i niekoniecznie odzwierciedlają poglądy Unii Europejskiej lub Europejskiej Agencji Wykonawczej ds. Edukacji i Kultury (EACEA). Ani Unia Europejska, ani EACEA nie mogą ponosić za nie odpowiedzialności.

EcopreNEETs: Zwiększanie umiejętności eko-przedsiębiorczych młodzieży NEET"

Numer projektu: 2022-2-FR02-KA220-YOU-000098683